

UDÁLOSTI

na VUT v Brně

Ples Fakulty elektrotechniky a informatiky

Nový děkan FEI Doc. Honzík „předává funkci“ prof. V. Říchnému, proděkanovi pro II. stupeň denního studia na FEI.

Rektor VUT prof. Vavřín přeje hodně úspěchů v novém funkčním období Doc. H. Zemánkové, prorektorce pro zahraniční styky.

V měsíci lednu začala všem tancechťivým plesová sezóna. Fakulta elektrotechniky a informatiky uspořádala svůj ples v poslední den tohoto měsíce a datum 31. 1. zde mělo svůj symbolický význam, který průběh plesu obohatil o jeden milý ceremoniál. Přesně o půlnoci totiž končilo tříleté funkční období většiny děkanů, proděkanů, jakož i rektorů, všem prorektorům, a začínalo období nové – s některými novými tvářemi v čele. A tak právě zde na plesu v onu pokročilou večerní dobu se symbolicky předávaly některé tyto funkce.

Ples se konal v příjemném prostředí Dominiku na Dominikánském náměstí a celý večer hrála do tance taneční kapela K. Pešla z Brna. Ve vstupní hale v přízemí jste si mohli zazpívat moravské písničky s cimbálovou muzikou z Uherského Hradiště. Večer rychle ubíhal, jak už se děje při čemkoliv, co lidi baví.

S úderem dvanácté ples FEI vyvrcholil skoro tak, jako tomu bývá na sklonku každého roku, koneckonců s trochou nadsázky můžeme říci, že některým z přítomných nový rok svým způsobem jako by začínal – nový rok v nové (či staronové) funkci. Konferenciér plesu, Ing. Václav Zeman, tajemník děkana z FEI, představoval účast-

níkům plesu dosavadního děkana a všechny proděkany z Fakulty elektrotechniky a informatiky (i s jejich „drahými polovičkami“). Někteří z nich včetně děkana předávali řetězy (symboly funkce) svým novým nástupcům. Za všechny jmenujme především novopeceného děkana FEI – doc. Ing. Jana M. Honzika, CSc. Představení byli též prorektori pro nové funkční období, jimž osobně poblahopřál rektor VUT P. Vavřín. O slovo se přihlásili také studenti, aby vyjádřili poděkování odstupujícímu děkanovi doc. Ing. Jiřímu Kazellovi, CSc.

Uvolněná plesová zábava vtiskla celému ceremoniálu spíše neformální, úsměvný ráz, ač zlaté se blyštící řetězy na hrudi akademických funkcionářů budily respekt. Spokojená nálada na plesu, způsob konferování i trocha té studentské recese k tomu zajisté svým dílem přispěly, stejně jako cimbálová muzika z Uherského Hradiště, která přišla do sálu speciálně pro tento slavnostní okamžik zahrát a zazpívat.

(red)

Foto: A. PECKOVÁ

K čemu také potřebujeme rektorát

V poslední době věnuji hodně času získávání nových kontaktů pro budoucí spolupráci naší školy s průmyslovými podniky. Často s jejich zástupci mluvím a přitom mě napadají otázky, na které bych spolu s Vámi ráda našla odpověď. Začnu stručnou historií. Před pár lety jsme jásali nad změnou režimu a současně jsme pocítili velký nedostatek financí. Ti z nás, kteří zůstali ve státních institucích a chtěli pokračovat ve své práci, anebo konečně začít dělat to, co jim bývalý režim nedovoloval, měli dvě možnosti. Buď dostat peníze ze státního rozpočtu, anebo získávat prostředky sami. První možnost byla často minimální. Abychom se mohli obracet na sponzory, museli jsme se sdružovat, zakládat, registrovat. Vznikly tak stovky nadací, občanských sdružení a spolků. Získávat prostředky nebylo zpočátku tak složité. Tak jako houfně vznikaly nadace, vznikaly různé soukromé firmy, podniky, banky aj., které obecně prospěšné činnosti podporovaly.

V této době se tolik nehledělo na potřeby celé organizace, šlo o to přežít. Někdo skutečně jen pasivně přežíval, někomu se naopak podařilo realizovat dávné sny. Dokonce se zdálo, jako by ti, kteří na své aktivity sehnali prostředky, byli nedotknutelní. Postupně se však situace měnila. Mnohé podniky zanikly, možnost daňových odpisů se zhoršila. Také naše plány se utřídily.

V blízké době bude schválen zákon o nadacích. Většina nadací se bude muset transformovat a velmi se zpřísní podmínky pro jejich další existenci. Domnívám se, že takto se uzavře první kapitola našich - někdy „divokých“ - aktivit při shánění peněz. Jak budeme pokračovat dál?

V dnešní - druhé kapitole určitého zklidnění a stabilizace - je potřeba změnit strategii. Nastal čas, kdybychom měli v kůži dělat svou odbornou práci. Postupně bychom měli přestat být také právníky, ekonomy, bankéři, advokáty atd. Není důvod myslet si, že peněz ze státního rozpočtu bude dost. Nadále budeme muset shánět doplňkové zdroje. Budeme se stále obracet na bohaté, a tedy velké a silné podniky. Ale dokážeme sami vystupovat jako velcí a silní? Jsme partnery pro tyto giganty? Není důvod myslet si, že peněz ze státního rozpočtu bude dost. Nadále budeme muset shánět doplňkové zdroje. Budeme se stále obracet na bohaté a tedy velké a silné podniky. Ale dokážeme sami vystupovat jako velcí a silní? Jsme partnery pro tyto giganty? Máme naději uspět jako jedinci s vlastním projektem či programem? Ze zkušeností z nadace Litera vím, že malou. Marná sláva, nejsilnější působí, jednáme-li s případným sponzorem na úrovni celé organizace, tedy celého Vysokého učení technického. V roli prostředníka by měl vystupovat rektorát. Ale kdo konkrétně? Tak jako má každý řádný podnik v organizační struktuře zabudováno místo pro public relations, měli bychom my naopak mít ve struktuře místo pro fund raising. Taková osoba však na rektorátu není. Musíme si zatím poradit jinak. V rámci společných programů školy můžeme spojit síly a při zajišťování financí postupovat jednotně například prostřednictvím prorektorů. Přitom můžeme využívat ekonomického a legislativního zázemí, které rektorát poskytuje. Společných programů najdeme jistě mnoho. Jedním je ediční činnost. Pro inspiraci uvedu dva příklady úspěšného spojení sil z poslední doby - navázání spolupráce s podnikem Morpa, a.s., který poskytl papír pro tisk celého ročníku tohoto časopisu, a uzavření smlouvy mezi VUT v Brně a ABB o ediční spolupráci.

Můžeme mít mnoho odlišných názorů na potřebnost, účelnost či výkonnost rektorátu. Nemůžeme však popřít to, že je reprezentantem všeho, co se na škole děje, že odpovídá za jméno školy a že jeho prostřednictvím nás veřejnost vnímá a hodnotí, i když jménem školy jednáme sami.

Alena Mizerová
vedoucí publikačního oddělení

Vážení čtenáři,

rádi bychom tuto stránku pravidelně zaplňovali články, v nichž se představitelé naší akademické obce budou zamýšlet nad vývojem naší vysoké školy, výsledky její činnosti, jejími dalšími perspektivami a rovněž - jak jinak - i nad aktuálními událostmi na fakultách a ostatních pracovištích. Zda tato rubrika bude takto naplňována, záleží na Vás. Získáváte prostor pro vyjádření svého názoru, postřehu, úvahy, komentáře, a to i formou osobitější, vybovující Vašemu naturelu. S projevem osobního názoru je pokaždé spojeno riziko, že ne každý bude s Vámi soubhlasit.

Po zkušenosti z rozhovoru s jedním čtenářem též předdesílám, že tyto subjektivně prezentované názory jsou osobním stanoviskem jednotlivců, a nemohou tedy vždy odrážet mínění redakce neboli jedné redaktorky, která si vyrazuje spíše nezávislý postoj, a nikoli roli cenzora.

Společám totiž, že si každý uvědomí svou mravní odpovědnost a svůj článek napíše podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a vyvaruje se šíření nepravdy, polopravdy, demagogie, dezinformace či urážek. Prála bych si, aby Vaše názory a komentáře svým obsahem zaujaly a podnítily čtenáře k zamýšlení, dalším úvahám, případně diskusi. Zvláště pak vítám ty texty, jejichž celkové vyznění či podtext přesábnou konkrétní téma týkající se problematiky školy začleněním do širšího kontextu mravního, filozofického či společenského.

Těším se na Vaše podnětné příspěvky a doufám, že tato rubrika najde své autory a oblas mezi čtenáři.

Yvonne KONEČNÁ

Obsah č.2/97

1 Událost měsíce

Ples Fakulty elektrotechniky a informatiky

2 Názory, komentáře

K čemu také potřebujeme rektorát

3 Zprávy z Akademického senátu

Jednalo se o rozpočtu
Noví prorektorů

4 Představujeme prorektory

Prof. Ing. Jaroslav Kadrnožka, CSc.

6 Informace z rektorátu a fakult

Rektorát oznamuje
SKM VUT oznamuje

Děni na fakultách

- Sjezd děkanů strojních fakult

- Den otevřených dveří

7 Konference, semináře

7. symposium DAAAM ve Vídni

5. mezinárodní vědecká konference

8 Rozhovor

České a německé technické vzdělávání
očíma Jiřího Soboty

9 Studenti

Zahraniční oddělení rektorátu informuje
Několik slov o IAESTE

11 Z historie VUT

Byla nejstarší vysoká škola v Brně
Německou technikou?

12 Projekt

Komplex uzlového letiště Brno:
výzva k činu a prosperitě

16 Děni kolem nás

Co bylo...

Co bude...

20 Z cest

Kde vítr hvízdá a toulá se duch

V tomto čísle publikovali své příspěvky tyto autoři:

Elena ADŽIOVSKÁ

Prof. Ing. Jaroslav BALÁTE, DrSc.

Michael DYMÁČEK

Petra HENDRYCHOVÁ

Mgr. Yvonne KONEČNÁ

Prof. Ing. Jiří MATOUŠEK, DrSc.

Ing. Pavla MELECKÁ

PhDr. Alena MIZEROVÁ

Doc. Ing. Vladimír USTOHAL, CSc.

Doc. Ing. arch. Helena ZEMÁNKOVÁ, CSc.

Foto: Anna PECKOVÁ a Miroslav KAMRLA

Uzávěrka čísla: 15. února 1997

Jednalo se o rozpočtu

Na svém prvním zasedání v novém roce Akademický senát VUT projednával jako stěžejní bod metodiku rozpočtu na rok 1997, kterou senátu předložil rektor Vavřín. Ačkoliv schválení jeho návrhu předcházela dlouhá diskuse, byl nakonec ve všech bodech – k viditelné úlevě rektora – přijat.

Návrh bez větších připomínek přijala i většina děkanů na jednání s rektorem a kvestorem dne 20. 12. 1996. Pouze v jednom bodě nedošlo k většinovému schválení. Týkal se návrhu sečíst částku na vzdělávací činnost s příspěvkem na vědeckou a tvůrčí činnost a pak je dělit v poměru 5:1. Tímto krokem VUT vlastně demonstruje svůj zájem o kvalitu i kvantitu vědecké, výzkumné a umělecké práce, která – na rozdíl od předcházejícího období – bude více finančně motivována. Senát svým jednomyslným přijetím návrhu vyjádřil pochopení pro rektorovu myšlenku posílit výzkum na vysokých školách.

V diskusi o rozpočtu někteří senátoři vyjádřili dílčí připomínky. Postrádají hodnocení stavu čerpání rozpočtu, a požadují proto vypracování analytických ukazatelů výsledku hospodaření na jednotlivých fakultách a rektorátních útvarech. Podle prof. Němečka je třeba z tohoto průhledného hodnocení vycházet při sestavování finančního plánu na příští rok.

V souvislosti s tím senátory zajímá efektivnost využití přidělených finančních prostředků a také to, zda nedošlo k překročení čerpání rozpočtu, přičemž zdůrazňovali, že jakékoliv změny ve výši přidělených prostředků pro jednotlivé fondy podléhají schválení v senátu.

Akademický senát dále jednomyslně přijal návrh na vyčlenění rezervy ve výši 1,5 %, umožňující zmírnění tvrdosti stanovené metodiky rozpočtu. Akademický senát projedná částky navržené rektorem a po jejich schválení bude rezerva okamžitě rozpuštěna do rozpočtu fakult.

Specifičnost Fakulty výtvarných umění v rámci VUT je zohledněna stanovením individuálního koeficientu ve výši 4,5, odvozeným od koeficientu uměleckých škol. I tento bod senátoři většinou hlasů podpořili.

Při projednávání návrhu o příspěvku fakult na činnost celoškolských orgánů byl vysloven názor o potřebě vzájemné solidarity na VUT jako reakce na jiný, poněkud krátkozraký názor, vyjadřující nepochopení, proč by fakulta, která nevyužívá služeb celoškolského orgánu, měla na něj z rozpočtu přispívat. Podle výsledku hlasování lze konstatovat, že nutnost solidarity a vzájemné spolupráce si uvědomují všichni.

Názorové rozdíly se projeví až v otázce, v jakém poměru by měly fakulty přispívat na celoškolské útvary, zda podle počtu fyzických studentů, či podle přepočtených studentů násobených ekonomickým koeficientem. Je zřejmé, že jiný názor zastávají školy s podstatně menším počtem studentů a nákladnější výukou, jako jsou například FA či FaVU, než fakulty o mnoho početnější. Každou položku bylo třeba jednotlivě a racionálně zvažovat, neboť nebylo možno ve všech případech použít pouze jednu z obou variant.

Příspěvek na tvůrčí činnost bude – po oddělení částek na fond aktivit vědy a umění, na fond vědy a umění a na fond vědeckých a technických info-databází – dělen na fakulty podle stejného algoritmu jako na MŠMT, tedy na základě částky, kterou fakulta získala na grantech, podle počtu studentů doktorandského studia v poměru k celkovému počtu studentů a podle poměru profesorů a docentů k celkovému počtu učitelů.

Rektor dále doporučuje rozdělit tvůrčí příspěvek na fakultách tak jako v předchozích letech, to znamená na tři díly – částku k dispozici děkanovi, částku na doktorandy a zbytek pro řešitele grantů.

(red)

Noví proreктоři

Na svém 5. zasedání dne 28. ledna 1997 představil rektor VUT přítomným členům Akademického senátu VUT nové prorektory. Ti byli drtivou většinou hlasů ve své funkci potvrzeni. Jedinou schválenou změnou, odlišnou od rektorova původního návrhu, je počet prorektorů, který se oproti dosavadním čtyřem zvýšil na pět. Tuto změnu bude nutno zakotvit ve stávajícím Statutu VUT.

Jak se ostatně většina senátorů shodla, odráží tato změna specifičnost VUT danou zvláštním postavením zlínských fakult. Ty budou jistě jako pozitivní signál vnímat fakt, že jedním z prorektorů je bývalý děkan Fakulty technologické ve Zlíně, který ve své nové funkci může zasvěceně přispět k dalšímu rozvoji zlínského vysokého školství. Prof. Vavřín však zdůraznil, že si od nového prorektora – vzhledem k jeho schopnostem, zkušenostem i kontaktům – slibuje rozvoj celého Vysokého učení technického. Někteří senátoři však doporučovali, aby byl jmenován i samostatný prorektor pro dislokaci brněnských fakult (pro Brno – Brňan).

Touto oblastí však rektor původně zamýšlel pověřit svého poradce, neboť strategii, koncepci a zásadní uspořádání brněnských fakult považuje de facto za ukončenou, vyžadující spíše jen „organizačně výkonnou práci“. Tento názor však většina senátorů nesdílila, jak ostatně projevili ve svém hlasování ve prospěch pětičlenného složení prorektorů VUT.

Na závěr projednání tohoto bodu zasedání byli proreктоři seznámeni před členy Akademického senátu s výsledky hlasování a všem pak poděkovali za důvěru.

Noví proreктоři

Prof. Ing. Jaroslav KADRNOŽKA, CSc. –
prorektor pro tvůrčí činnost
(statutární zástupce rektora)

Doc. RNDr. Petr DUB, CSc.
– prorektor pro vzdělávací
činnost

Doc. Ing. Petr SÁHA, CSc.
– prorektor pro rozvoj VUT

Doc. Ing. arch. Helena ZEMÁNKOVÁ, CSc. –
prorektorka pro zahraniční styky

Doc. Ing. Leonard HOBST, CSc. – prorektor pro dislokaci
a stavební činnost

(red)

Foto: A. Pecková

Prof. Ing. Jaroslav Kadrnožka, CSc.

V uplynulém funkčním období vykonával profesor Kadrnožka funkci prorektora pro vzdělávací činnost. K 1. únoru 1997 jej rektor jmenoval svým statutárním zástupcem a novým prorektorem pro tvůrčí činnost. Je nasnadě, že hlavní pozornost vedení VUT se bude upírat právě k této oblasti, neboť ve svém programovém prohlášení i v řadě dalších projevů rektor VUT zdůrazňoval nutnost zvýšit kvalitu a efektivnost vědecko-výzkumné práce. Požádali jsme proto pana prorektora Kadrnožku o rozhovor, který se chce dotýkat otázek s tím spjatých.

Pane prorektore, můžete nám nejprve prozradit, jaký jste měl pocit, když vás rektor jmenoval znovu prorektorem, tentokrát pro tvůrčí činnost?

Musím přiznat, že toto jmenování nepřišlo jako blesk z modrého nebe. Již předtím jsme o tom s panem rektorem několikrát hovořili a své přání také připojili bývalý prorektor pro tvůrčí činnost a rovněž pan náměstek Ondráček. Přispěla k tomu zřejmě i skutečnost, že jsem působil ve funkci prodávána Fakulty strojní pro vědu a výzkum a byl předsedou komise pro vědeckou činnost předsednictva Rady vysokých škol.

Fakt, že vás rektor jmenoval prorektorem a svým statutárním zástupcem svědčí o jeho důvěře k vám a k vašim schopnostem. Mohl byste stručně shrnout, co se podařilo vašemu oddělení zlepšit a stabilizovat v oblasti vzdělávání?

Vyvíjeli jsme především tlak, aby přijímání uchazečů na naši školu bylo orientováno základním postulátem, vyjadřujícím, že Vysoké učení technické je škola náročná a výběrová. Prosadit tento přístup nebylo pochopitelně lehké, neboť po listopadu 1989 zájem uchazečů o studium technických oborů u nás poklesl, ačkoliv relativně nízký zájem o technické vzdělávání je všude na světě. Ale u nás se to projevilo o to více, neboť narostl značný zájem o humanitní předměty, které byly v dřívějších letech málo podporovány, až potlačovány. Nemůžeme tvrdit, že zájem o technické obory není, avšak kvalita uchazečů není příliš vysoká. Avšak i za této situace bylo třeba klást náročné požadavky na přijímání uchazečů.

Značnou pozornost jsme samozřejmě věnovali i otázce bakalářského studia, jeho proporcím i zaměřením. Rád bych také vzpomenu, že v loňském roce proběhla akreditace pěti našich fakult v rámci FEANI, která byla velice úspěšná a umožňuje absolventům těchto fakult, aby po vykonání příslušné praxe získali titul evropského inženýra.

Věnujme se teď vaší nové oblasti působení, kterou je tvůrčí činnost. Pan rektor už nějakou dobu vyjadřuje nespokojenost se stavem tvůrčí čin-

nosti na VUT a volá po jejím zvýšení. Můžete konkretizovat, proč úroveň vědy a výzkumu na VUT není uspokojivá?

Do listopadu 1989 byla vědecká činnost na vysokých školách do určité míry trpěna, ale nebyla podporována. Vysoké školy hrály roli pouze vzdělávacích institucí, zatímco výzkum byl soustředěn na pracovištích Akademie věd nebo na rezortních výzkumných ústavech. Tato koncepce se pochopitelně zásadním způsobem změnila. Vysoké školy jsou chápány jako instituce, jejichž nedílnou součástí je vědecká a odborná činnost. V současné době je nezbytné změnit nevyvážené proporce mezi vzdělávací a vědecko-výzkumnou činností, a proto se chceme v příštím období orientovat především na vědu. K tomu je potřeba racionalizovat v důsledku diverzifikace poněkud přebujelou oblast výuky, a vytvořit tak více prostoru pro vědecký výzkum.

Kvalita i kvantita tvůrčí činnosti fakult je odvislá od iniciativy a schopností jednotlivců. Jakým způsobem ji lze stimulovat či motivovat?

Významné finanční zdroje pro školu získáme prostřednictvím grantů. Musíme proto hledat cesty, jak řešitele grantů finančně zainteresovat. Jednou z možností je to, že se řešitel stane z velké části správcem finančních prostředků, které grantem získá. Vědecké pracovníky podníme k aktivitě i tím, že jim umožníme se více veřejně prezentovat ve spojení se jménem VUT, podpoříme jejich publikační aktivity v předních odborných časopisech, ve vědeckých spisech VUT a že rovněž učiníme z Workshopu prestižní a více kvalitní konferenci.

Máme na fakultách dostatek mladých

a perspektivních pedagogických a vědeckých pracovníků?

Dotkla jste se problému, který nás velmi bolí. Je to další oblast, kde bude potřeba zvýšit naše úsilí. Je totiž problém mladé doktorandy na škole nadále udržet. Kromě toho není ani účelné, aby zejména v oblasti praktičtější orientovaných oborů doktorandi na škole po absolvování studia zůstávali, neboť by měli na krátkou dobu odejít do praxe a pak se na školu vrátit. Dnes je však pravděpodobnost jejich návratu z průmyslu zpět na školu takřka nulová.

Souvisí to jistě s platy na vysokých školách, které pro tyto mladé absolventy nejsou nijak lákavé.

Platová úroveň je rozhodující faktor při rozhodování mladého člověka, zakládajícího rodinu.

Je však plat to jediné, nač můžeme mladé odborníky do školy přilákat?

Podmínky na univerzitě jsou v mnohých ohledech lepší než v průmyslu. Lákavou je i možnost vyjízdit na zahraniční konference, prezentovat tam výsledky své činnosti a navazovat kontakty.

Je známo, že prostředky získané z ministerstva školství nemohou v plné míře pokrýt narůstající potřeby školy. Proto je potřeba hledat zdroje jinde, a to především ve spolupráci s průmyslem. Jak si tuto spolupráci představujete?

Spolupráce s průmyslem tu samozřejmě vždycky byla, ovšem úroveň prací vykonávaných pro průmysl má širokou škálu, od těch skutečně špičkových, jejichž výsledky opravdu prezentují školu, až po práce takřka servisního charakteru. Samozřejmě všechny tyto akti-

servisního charakteru. Samozřejmě všechny tyto aktivity jsou svým způsobem pro školu přínosem. Je však třeba preferovat a oceňovat právě kvalitní práce koncepčního charakteru, které představují tu nejvyšší úroveň školy. Takovou práci, podloženou mnoha výpočty a zkušenostmi z mnoha oblastí, je ostatně daleko obtížnější a náročnější vypracovat, vždyť je oponována samotným průmyslem, a musí být proto velice kvalitní. Domnívám se, že v jistém ohledu není tento typ práce zatím plně docenován.

Objem spolupráce s průmyslem po hlubokém propadu počátkem 90. let pomalu vzrůstá. Bohužel průmysl zatím není schopen zadávat dlouhodobé koncepční a vývojové úkoly, protože se obává, že se může konkurence dozvědět, kam orientuje svůj výzkum. Proto raději škole zadává konkrétní otázky. Ale aby škola na ně mohla odpovědět, musí být ve svém výzkumu napřed a tyto otázky předjímat a mít je předem ujasněné.

Co tedy udělat proto, aby průmysl přikládal větší váhu takto pojatému výzkumu na škole?

Jednou z možností se jeví, že průmysl bude na dlouhodobé úkoly škole přispívat pro její volné použití tak, aby si mohla předstih ve vývoji a výzkumu vytvořit. Takovéto prostředky však dosud nepatří do nákladových položek firem, lze je poskytovat až ze zisku. Snad ale dojde k tomu, že takto vynakládané prostředky by mohly být z hlediska daňového zařazeny do nákladových položek, jinými slovy byly by odpočitatelnou položkou z daňového základu, což by pak mohlo být pro průmysl zajímavější. Musíme si pragmaticky uvědomit souvislost, že veliký schodek v naší obchodní bilanci souvisí také s tím, že náš průmysl nemá exportní sílu, neboť nenabízí totálně nové špičkové věci, o které by mohl být na trhu zájem. Je na nás, abychom tuto souvislost mezi nedostatečnou podporou vědy a schodkem v zahraničním obchodě dostatečně zdůrazňovali.

Pane prorektore, máte před sebou jistě náročné období. Dokážete určit, čeho byste chtěl za ta tři léta docílit ve své funkci?

Moje odpověď shrne to, o čem jsme již hovořili. Mým cílem bude posunout školu proporčně blíže k linii vědecko-výzkumné, to znamená posílit vědu. Rád bych přispěl k tomu, že se zvýší prestiž VUT i v mezinárodním měřítku. K tomu bude zapotřebí také získání finančních prostředků na rozvoj školy.

Děkuji vám za rozhovor a přeji vám úspěchy ve vaší práci.

Y. KONEČNÁ

Stručný životopis prof. Ing. Jaroslava Kadrnožky, CSc.

Narozen 6. 3. 1938 v Rešicích.

1955 – 1960 vysokoškolské studium na Strojní fakultě ČVUT Praha, specializace: tepelné centrály;
1960 – 1964 energetikem ve Žďárských strojárnách;
od r. 1963 externí vědecká aspirantura na VUT Brno;
od r. 1964 odborným asistentem na katedře tepelně energetických zařízení na VUT v Brně;
1966 obhájil vědeckou hodnost kandidáta technických věd;
1967 – 1968 zaměstnán na částečný úvazek v ORGREZ Brno pro doplnění odborné praxe;
1968 habilitace;
1969 jmenován docentem pro obor stavba energetických strojů a zařízení;
1990 jmenován profesorem pro obor stavba tepelných energetických zařízení;
1990 – 1994 proděkanem Fakulty strojní pro vědu a výzkum, statutární zástupce děkana;
1994 prorektorem pro vzdělávací činnost a statutární zástupce rektora;
od r. 1997 prorektorem pro tvůrčí činnost a statutární zástupce rektora.

Vědecký a odborný profil

Teorie tepelné energetiky, tepelné turbíny, paroplynové elektrárny, akumulace energie, moderní a ekologicky přijatelné způsoby výroby elektrické energie a tepla

Z činnosti

– Knižní publikace (např. Paroplynové elektrárny a teplárny z r. 1981);
– Příspěvky na mezinárodních konferencích a v zahraničních časopisech (21); články v čs. vědeckých a odborných časopisech (42); příspěvky ve sbornících na čs. vědeckých a odborných konferencích (28); skripta (celkem 15 titulů); přednášky na Fakultě strojní; patenty a autorská osvědčení (18); výzkumné zprávy (106); posudky; ostatní publikace (57).

Členství a funkce

– v komisích pro vědecké hodnosti
– ve vědeckých radách vysokých škol
– v předsednictvu Rady vysokých škol
– v komisích pro státní závěrečné zkoušky
– v mezinárodních a národních odborných organizacích
– v redakčních radách
– v sekcích vědeckých konferencí
– v komisi Grantové agentury ČR
– v dozorčích radách a představenstvu (např. a.s. Královopolská, a.s. První brněnská aj.)
– předseda správní rady Nadace Fakulty strojní

Rektorát oznamuje

Fraktální svět

Od 24. února do 18. března 1997 je v aule Rektorátu Vysokého učení technického v Brně otevřena výstava obrazů vytvořených počítačovou technikou s názvem Fraktální svět, kterou pořádají Francouzské velvyslanectví v České republice a Vysoké učení technické v Brně s laskavou podporou Francouzského institutu v Praze a Alliance Francaise v Brně. Výstava je součástí dnů francouzské kultury, festivalu Bonjour Brno '97.

(red)

Rufis '97

Ve dnech 24. až 27. 9. 1997 se v Praze uskuteční mezinárodní konference RUFIS '97 – „Role of Universities in the Future Information Society“, kterou organizuje ČVUT pod záštitou MŠMT a s podporou ředitele UNESCO. Cílem konference je informovat nejširší obec učitelů o trendech vývoje nástrojů a metod vzájemné komunikace v blízké i vzdálenější budoucnosti.

24. 9. 1997 se bude konat Česko–slovenská konference,

25. – 27. 9. 1997 se uskuteční mezinárodní část konference.

Diskuse ke konferenci začne probíhat od 1. 3. 1997 také na síti INTERNET. 1. března je také datum předběžné registrace a datum zaslání abstraktů. Zaslání příspěvku má konečný termín 1. 5. 1997. Potvrzení přijetí příspěvku je 1. července 1997. Plné informace o konferenci získáte na adrese:

<http://www.cvut.cz/cp1250/cc/icsc/NII/index.html>.

(red)

SKM VUT oznamuje

Žádost o ubytování studentů

Nejpozději do 15. března mohou studenti podávat vyplněné žádosti o ubytování v kolejích VUT na ředitelství Správy kolejí a menz, Kolejní 2, paní Faitzové, organizační útvar, dveře č. 130.

Bufet na Fakultě chemické

Dne 10. února 1997 byl otevřen nový bufet na Fakultě chemické VUT v Brně, Veslařská 230. Bufet se nachází v přízemí hlavní budovy přímo za vratnicí. Provozní doba je v pracovní dny od 8 do 15 hodin.

Nakupovat můžete za hotové, vybraný sortiment i na „volné stravenky“ nebo na poukazku EXIT. Za jednu volnou stravenku si vyberete např. pizzu, smažený řízek, dvě bagety nebo tři obložené chlebičky. Z dalšího sortimentu Vám nabízíme hot dog, balený salám, balený sýr, pro milovníky sladkostí jsou připraveny např. čokoládové tyčinky, oplatky, koláče apod. Z nápojů si pak můžete vybrat kávu, čaj, minerálku, džus. Prostředí je zařízeno i pro přímou konzumaci potravin na místě samém.

Věříme, že se budete v novém bufetu cítit dobře a s nabízeným sortimentem budete spokojeni. O Vaši pohodu se postarají a Vaše přání se budou snažit splnit pracovnice VŠ menzy Kounicova.

Elena ADŽIOVSKÁ

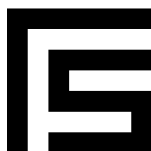
INZERCE

Zaměstnancům VUT se nabízí k prodeji garáž na Kraví hoře.

Volat můžete paní Šíповou, po 18 hod. , tel. 75 90 78.

Dění na fakultách

Fakulta strojní – Sjezd děkanů strojních fakult

Každým rokem se koná na některé z českých a slovenských strojních fakult sjezd děkanů strojních fakult vysokých škol České a Slovenské republiky. Letos toto setkání pořádala Fakulta strojní VUT v Brně. Ve dnech 22. až 23. ledna 1997 se do Brna sjelo na 35 zástupců z 10 fakult.

Termín schůzky byl vybrán v souvislosti s nástupem nových akademických funkcí na většině fakult. Cílem tedy bylo uzavřít starou a otevřít novou etapu spolupráce mezi fakultami.

Stávající děkani nejprve představili akademické funkcionáře na nové funkční období. Poté zástupci fakult ve svých krátkých vystoupeních seznámili přítomné s činností svých fakult v uplynulém období a poukázali na některá specifika a aktuální problémy vyžadující další řešení, z nichž některé jsou společné více fakultám a mají tedy obecný charakter (např. vysoká propadavost studentů, zejména v prvním ročníku, potřeba akreditace bakalářského studia, nedostatek mladších pedagogických a vědeckých pracovníků, klesající zájem mládeže o studium na strojních fakultách a na druhé straně nebyvalý zájem podniků o absolventy strojních fakult, aj.) Aktuálním tématem jednání byla rovněž problematika akreditace strojních fakult, k níž se vyjádřil člen akreditační komise ČR pro technické školy prof. Liška. Ten přítomné seznámil s podmínkami udělování akreditace oborů strojních fakult, přičemž poukázal na některé negativní zkušenosti s akreditací pedagogických fakult.

Na základě těchto a dalších problémových okruhů byly účastníky sjezdu formulovány náměty pro jednání na příštím sjezdu děkanů, které se uskuteční ve dnech 22. až 24. září 1997 v Košicích.

(red)

Fakulta podnikatelská – Den otevřených dveří

V úterý dne 28. 1. 1997 se konal v aule Q na ul. Technické „Den otevřených dveří“ Fakulty podnikatelské VUT v Brně. Přeplněný sál i v tomto roce svědčí o velkém zájmu studentů středních škol nejenom o bakalářské studium, ale také o čtyřleté distanční ekonomicko–manažerské studium britského typu s udělením britského akademického titulu BA (Hons).

Tato forma studia je v současné době v závěrečné fázi projednávání. Děkan fakulty Doc. Rais, proděkan pro studijní záležitosti Prof. Mezník i vedoucí studijního oddělení Mgr. Záruba odpovídali na řadu dotazů zájemců o studium a podávali i podrobné informace o podmínkách přijímacího řízení pro školní rok 1997/98 včetně vyplňování přihlášek ke studiu a případných přestupů z fakult jiných vysokých škol v městě Brně. Řadu dotazů v již neformální části zodpovídali také členové akademického senátu části studentské komory fakulty – Štěpán Hakl a Luboš Krapka.

V červnu t. r. podáme touto cestou informace o průběhu a výsledcích přijímacího řízení.

Petra HENDRYCHOVÁ

7. Sympozium DAAAM ve Vídni

Ve dnech 17. – 19. října se uskutečnilo již 7. Sympozium Danube Adria Association for Automation & Manufacturing – DAAAM. Asociace byla založena 5. listopadu 1990 na vídeňském sympoziu při příležitosti 175. výročí Technické univerzity ve Vídni.

DAAAM poskytuje každoroční příležitost pro inženýry, vědce a řídící pracovníky přemyslu z dunajsko-jadranského regionu k předvedení svých prací a k výměně zkušeností z oblasti automatizace a metrologie. K účasti jsou vždy upřímně zváni i zájemci z dalších zemí. Na všech sympozích měla Česká republika své zástupce, jde celkem již o 112 autorů, kteří mají své příspěvky v některém ze Sborníků.

Poslední 7. symposium bylo organizováno u příležitosti oslav 1000 letého výročí Rakouska. Proběhlo pod záštitou

– Dunajské rektorské konference, reprezentované Prof. J. Sunjičem, rektorem

Univerzity v Záhřebu,

– Čestného rektorského komitétu DAAAM, kde VUT bylo zastoupeno rektorem VUT Prof. P. Vavřínem.

Prof. J. Sunjič a Prof. B. Katalinič – prezident mezinárodního komitétu DAAAM – v úvodu sympozia přednesli své myšlenky i návrhy na další vývoj spolupráce univerzit podunajské lokality, kam je zahrnuto i VUT.

O rozsahu konference lze stručně uvést:

– bylo přihlášeno více než 350 příspěvků,

– do Sborníku sympozia bylo zahrnuto 250 příspěvků,

– z České republiky je ve Sborníku obsaženo 31 příspěvků a další 4 příspěvky byly zahrnuty do programu konference bez zahrnutí do Sborníku;

– tyto příspěvky byly reprezentovány 49 autory, a to z VUT v Brně (FEI, FT, FS),

ČVUT v Praze (FS), VŠB TU Ostrava (FS, FEI, FMM) a Mendelovy ZU v Brně.

DAAAM je příležitostí pro mladé autory, kteří mohou v mezinárodním prostředí předvést výsledky své vědecké práce a mohou rovněž navázat účinné partnerské vztahy k mezinárodní spolupráci.

V rámci zahájení sympozia převzal prorektor VUT pan doc. Ing. Vojtěch Mencl, CSc., v zastoupení pana rektora prof. Vavřína, CERTIFIKÁT ..., vydaný u příležitosti 1000 letého výročí Rakouska prezidentem mezinárodního komitétu DAAAM panem prof. Branko Kataliničem, jako ocenění Vysokého učení technického v Brně za úspěšné zorganizování 4. Sympozia DAAAM, které se uskutečnilo v září 1993 v prostorách Fakulty strojní.

V roce 1997 bude již 8. mezinárodní DAAAM Sympozium organizováno v Dubrovniku. Na organizaci se budou společně podílet všechny chorvatské univerzity. Všichni zájemci jsou upřímně a srdečně zváni k aktivní účasti.

Bližší informace získáte na adrese:

Katedra automatizace a řídicí techniky,

Fakulta technologická ve Zlíně, VUT Brno,

nám. TGM 275, 762 72 Zlín,

Tel./Fax: 067 – 721 15 21

E-mail: balate@zlin.vutbr.cz

Prof. Ing. Jaroslav BALÁTĚ, DrSc.

prezident národního komitétu

DAAAM – Česká republika

INTERNATIONAL DAAAM SYMPOSIUM ORGANIZED TO CELEBRATE THE 1,000 ANNIVERSARY OF AUSTRIA

Fakulta podnikatelská – 5. mezinárodní vědecká konference

Ve dnech 27. až 30. 1. se konala v hotelu Panorama v Blansku 5. mezinárodní vědecká konference pořádaná Podnikatelskou fakultou VUT v Brně, a to ve spolupráci s Nottingham Business School na Nottingham Trent University v Anglii. Byla zaměřena na problematiku hospodářského rozvoje a rozvoje podnikání v zemích střední a východní Evropy v procesu transformace národních ekonomik a jejich integrace do Evropského hospodářského společenství.

V rámci vzájemné spolupráce Magistrátu města Brna a Fakulty podnikatelské navštívili hosté konference ve středu dne 29. 1. 1997 historické prostory Nové radnice a v Rytířském sále je přijala primátorka města Brna JUDr. Dagmar Lastovecká.

Konference se zúčastnilo ze dvanácti zemí více než 70 specialistů, odborníků z významných univerzit, např. z USA, Velké Británie, Španělska, Polska, Dánska, Slovenska, Litvy, Německa, Rumunska. Zajímavou součástí a současně i novinkou programu je nabídka minikurzů a prezentace softwaru „Strategické hry po Internetu“. Výsledky jednání včetně definovaného směru dalšího rozvoje v zemích střední a východní Evropy budou poskytnuty bruselskému zadavateli grantu této v pořadí již páté konference.

Petra HENDRYCHOVÁ

České a německé technické vzdělávání očima Jiřího Soboty

V letním semestru 1996 byl hostujícím profesorem na Fakultě elektrotechniky a informatiky dr. Ing. Jiří Sobota z Fachhochschule Wiesbaden (FHW). Zajímalo nás, jaké dojmy si tento rodák z Moravy, úspěšně působící na německé vysoké škole, z pobytu u nás odnesl, a proto jsme jej požádali o následující rozhovor.

Pane profesore, co vás přivedlo k nám do Brna?

Pocházím z jižní Moravy a už tato skutečnost něco napovídá. Při jednom ze svých pobytů zde jsem navštívil ústav radioelektroniky. Tehdy ještě bez konkrétních představ, avšak brzy jsem zjistil, že si rozumíme. Pak následovaly první výměnné akce. Josef Křenek, mimochodem známý závodník jezdící v autech firmy Škoda a studující u nás na FHW, projevil zájem o diplomovou práci na VUT v Brně. Ze strany VUT přišel zájem studenta Tomáše Měřinského vypracovat diplomovou práci na fakultě v Rüsselsheimu a u firmy Opel, která má v tomto městě své největší vývojové středisko. Vzhledem k pozitivnímu dojmu, který tam zanechal, rýsuje se do budoucna perspektiva, že nebude jediným studentem, který s firmou Opel spolupracoval.

Vzájemné kontakty se zřejmě pak rozvíjely dál...

Ano. Dr. Sigmund z ústavu radioelektroniky prostřednictvím FHW získal prestižní stipendium na roční profesuru, která je spojena se jménem konstruktéra prvního elektronického počítače na světě – Konráda Zuseho – a kterou uděluje Deutscher Akademischer Austauschdienst (DAAD).

Dále pak zapojení obou škol do programu TEMPUS znamenalo další krok v naší vzájemné spolupráci a umožnilo pravidelné studijní pobyty studentů a učitelů. Jako první projeвили zájem právě studenti dr. Sigmunda na FHW, neboť jeho přednášky o zpracování řečových signálů zaujaly natolik, že se více studentů rozhodlo napsat diplomovou práci na toto téma, a to pokud možno přímo u pramene, tedy na VUT. Také na stavebních fakultách obou škol začaly výměnné pobyty v rámci programu Tempus. Zájem studentů je sice velký, avšak naráží na jisté potíže.

Mohl byste uvést, o jaké jde?

Na straně českých studentů je to především jazyková bariéra, neboť jednoznačně preferují studium angličtiny. Na straně studentů německých spočívá hlavní potíž v tom, že v zájmu zachování jistého vyššího životního standardu se nechávají částečně zaměstnávat u firmy, což jim pak ovšem studium ztěžuje, a tedy i prodlužuje. Pobyt na české fakultě by jejich studium již neúnosnou měrou dále prodlužoval. Proto si teď mohou dovolit dělat pouze diplomovou práci na české vysoké škole. Naším cílem je oboustranné uznání zkoušek, tedy výměna bez ztráty semestru.

Jak hodnotíte váš vlastní pobyt na VUT v Brně?

Působil jsem zde jeden semestr jako hostující profesor a měl jedinečnou příležitost důkladně poznat tuto školu takřkajíc zevnitř. Zúčastňoval jsem se denního života v ústavu radioelektroniky, byl jsem v kontaktu nejen s docenty a profesory, ale i se studenty, byl jsem ubytován přímo na kolejích a měl jsem možnost stát se členem komise u státních závěrečných zkoušek, což bylo pro mě vynikající zkušeností a zajímavým poznáním.

Při svém pobytu na VUT jste mohl porovnávat českou a německou vysokou školu. Objevil jste přitom nějaké zásadní rozdíly?

Studium na českých technických univerzitách navazuje na znalosti požadované u přijímacích zkoušek a poskytuje podstatně hlubší odborné znalosti, je obsažnější i rozsáhlejší, zahrnuje 1 300 výukových hodin oproti 200 hodinám na německých univerzitách. Tato šíře studia také umožňuje, aby se studenti mohli věnovat i studiu například cizích jazyků, ekonomických a společenských věd a rozvoji rétorických schopností. Velmi mě právě překvapila úroveň veřejného vystupování českých studentů v semináři a při státní závěrečné zkoušce. V Německu obvykle studenti opouští školu, aniž by se vůbec někdy ústně vyjádřili.

Obsah, způsob, kvalita studia a připravenost studentů se pak projeví v praxi. Co v tomto směru pozorujete?

Vidím, že v České republice jsou absolventi technických i přírodovědných směrů ve veřejném životě mnohem silněji zastoupeni než v Německu a těší se podstatně vyšší prestiží. Podívejte se třeba na složení vlády či parlamentu. V Německu není obvyklé, aby technici či přírodovědci odborníci byli nějak významně veřejně činní. Má to své objektivní příčiny, ale současně to vyplývá i z jejich nezájmu a částečně i z neschopnosti ve veřejné sféře působit.

Dokonce ve vedení průmyslových podniků je jejich zastoupení spíše výjimkou.

Z rozhovoru s vámi je zřejmé, že jste byl s pobytem u nás velmi spokojen. Proto se ptám, zda byste měl zájem na VUT zase někdy jako hostující profesor působit?

Velmi rád a bylo by mi potěšením, kdyby k tomu došlo co nejdříve.

Pane profesore, děkuji vám za rozhovor.

Yvonne KONEČNÁ

Prof. dr. Ing. Jiří Sobota

nar. 22. 5. 1945 v Čechách

Studium na Střední průmyslové škole strojnické v Praze, dálkové studium na Fakultě stavební ČVUT v Praze.

Od roku 1968 pokračování ve studiu na Rheinisch-Westfälische Technische Hochschule (RWTH) v Cáchách.

Asistentem v RWTH, v roce 1984 doktorát.

1984 – 1990 zaměstnán ve firmě Braun v Kronbergu (výzkum, vývoj).

1990 profesorem na Fakultě elektrotechniky – Fachhochschule Wiesbaden.

1994 – 1996 prorektorem.

V letním semestru 1996 hostujícím profesorem na FEI VUT v Brně, vyučoval v kurzu Elektronik in Deutsch a v kurzu Měření mechanických kmitů.

Tempus na panelech

Zahraniční oddělení Rektorátu Vysokého učení technického v Brně již pátým rokem úspěšně rozvíjí spolupráci se zahraničními univerzitami v rámci projektu Tempus Evropského společenství. Nový projekt Tempus směřuje k hlubší spolupráci se zahraničními partnery orientované na internacionalizaci studia na českých univerzitách a jeho srovnatelnost se západními univerzitami (např. v otázkách studijních oborů, hodnotících kritérií).

Se zaměřením projektu i s přehledem zahraničních univerzit, s nimiž zahraniční oddělení v roli koordinátora i kontraktora spolupracuje, se můžete v současné době seznámit také na velkých modrých panelech, umístěných ve vstupních prostorách Rektorátu VUT. Cizojazyčné texty (v angličtině i francouzštině) jsou doplněny charakteristickými fotografiemi zemí a zúčastněných škol. Tyto panely byly instalovány na veletrhu Gaudeamus '96 loni ve dnech 9. až 12. října v pavilonu H na brněnském výstavišti jako jedna z forem prezentace Vysokého učení technického.

Přehled univerzit, škol a podniků, s nimiž zahraniční oddělení VUT při projektu Tempus spolupracuje:

- Vysoká škola báňská, Ostrava
- Západočeská univerzita, Plzeň
- University of Strathclyde, Glasgow (Velká Británie)
- Université Joseph Fourier, Grenoble (Francie)
- University of Huddersfield (Velká Británie)
- École d'Architecture de Paris, La-Villette (Francie)
- Université de Bretagne Occidentale, Brest (Francie)
- École d'Architecture de Nancy (Francie)
- Danmarks Tekniske Universitet, Lyngby (Dánsko)
- ESIEE, Paris (Francie)
- University College of Kalmar (Švédsko)
- Fachhochschule Wiesbaden (Německo)
- INSA Rennes (Francie)
- Università degli studi di Bari (Itálie)
- University of Brighton (Velká Británie)

- ABB Brno
- Technologický park
- Královopolská Brno
- VERONICA Brno
- Intercom Praha

Zahraniční oddělení rektorátu informuje

S potěšením jsem přijala návrh paní redaktorky Mgr. Konečné věnovat část „Událostí na VUT“ studentské obci.

Zahraniční oddělení Rektorátu VUT sleduje a reaguje na různé nabídky studentské mobility. I když informace předáváme bezprostředně na fakulty a objevují se v zápisech z kolegia rektora, chtěli bychom využít časopisu k upozornění na ty nejvýznamnější aktivity i na blížící se termíny k předkládání přihlášek.

Pro toto číslo časopisu nabízíme následující informace:

– Informace o blížící se soutěži Honeywell Futurist Competition 1997 najdete na internetové adrese: <http://www.honeywell.be>

– Evropská organizace pro nukleární výzkum (CERN) organizuje pro studenty:

- letní technický studentský program,
- letní doktorandský studentský program.

– Postgraduální kurz managementu v oblasti životního prostředí v Holandsku. Uchazeči musí mít dokončené vysokoškolské vzdělání na úrovni hodnosti „Master“. Uzávěrka přihlášek je 1. března 1997.

– Vědec na kalifornské univerzitě pan Aaron Cartpenter nabízí kurzy managementu ve stavebnictví pro české odborníky. Možná témata jsou:

- řízení mezinárodních staveb,
- použití počítačů při řízení staveb,
- otázky bezpečnosti.

– Fond pro americká studia sponzoruje ve spolupráci s univerzitou v Georgetownu a Karlovou univerzitou Americký institut pro politické a ekonomické systémy v Praze. Jedná se o 3 týdenní intenzivní výuku složenou z přednášek, diskusí a různých akcí určených zhruba pro 120 studentů ze střední a východní Evropy a pro asi 10 až 15 Američanů. Institut v současné době přijímá přihlášky studentů na letošní seminář, konaný od 12. července do 3. srpna 1997. Informační brožura je pro zájemce k nahlédnutí na zahraničním oddělení rektorátu. Můžete také přímo kontaktovat:

Ann DERKER, Director of International Programmes
tel: 00 1 202 986 0384, 00 1 202 986 0390, e-mail: aipes@tfas.org

– Na Internetu je nyní k dispozici WORLDWIDE CLASSROOM. Jsou to informace o studijních programech na zahraničních školách a naleznete je na adrese: <http://www.worldwide.edu>

– Chemická fakulta Technologické univerzity v Chalmers, Švédsko, nabízí mezinárodní program pro rok 1997/98 v oblasti Procesní technologie udržitelné vzhledem k životnímu prostředí. Internet: www.chalmers.se/master/

Zpřesňující materiály žádejte na zahraničním oddělení rektorátu, Ing. Štikarová, tel. 41 12 51 37

Pro inspiraci k výjezdům zamýšlíme publikovat na stránkách časopisu příspěvky našich i zahraničních studentů z jejich pobytů na hostujících univerzitách.

*Doc. Ing. arch. Helena ZEMÁNKOVÁ, CSc.
prorektorka pro zahraniční styky*

Několik slov o IAESTE

Při Vysokém učení technickém v Brně pracuje pod vedením Ing. Vojtěcha Svobody již čtvrtým rokem nezisková mezinárodní studentská organizace „The International Association for the Exchange of Students for Technical Experience“ (IAESTE). V současné době zajišťuje chod lokálního centra v Brně 7 členů z řad studentů VUT Brno. Hlavní činností této organizace je zajišťování výměnných odborných praxí pro studenty. Každý rok se tak díky IAESTE podívá do zahraničí asi 20 posluchačů VUT.

Co je IAESTE

IAESTE dnes pracuje v 68 zemích světa. Mezi země, kam mohli v minulých letech již studenti z Brna zavítat, patří také Egypt, USA, Malta, Izrael, Irsko, Velká Británie, Řecko a Finsko. Účastníci těchto praxí se tak mohou v navštívené zemi seznámit jednak s tím, jak vypadá práce v jejich oboru, ale také mají jedinečnou možnost poznat tamní obyvatelstvo, jejich zvyky, obyčeje, kulturu a navázat nová přátelství. Praxí v jednotlivých městech se účastní většinou více studentů z různých zemí světa. Lokální centrum IAESTE v daném městě zajišťuje pro tyto studenty nejenom věci nezbytné jako je ubytování, ale mnohdy také připravuje program pro volný čas. V letošním roce odjede na praxi do zahraničí 25 studentů, kteří mezi 63 zúčastněnými uspěli v listopadovém konkurzu nejlépe. Pro rok 1997 se lokálnímu centru v Brně podařilo získat praxe do Brazílie, Japonska, Izraele, Ghany a dalších zemí.

Kontakt '96

Kromě zajišťování praxí se IAESTE zabývá také personálními projekty, kterými napomáhá najít podnikům kvalifikované pracovníky a absolventům vhodné uplatnění. Mezi tyto projekty patří také „Veletrh pracovních příležitostí Kontakt“. První ročník, „Kontakt '96“, proběhl loni v březnu a zaznamenal velký ohlas jak u zúčastněných firem, tak u studentů. Celá akce proběhla na Fakultě strojní VUT a jejím cílem bylo usnadnit studentům orientaci v nabídce pracovních míst a poskytnout zúčastněným firmám prezentaci na profesionální úrovni. Na Kontaktu '96 se prezentovalo 22 firem, mezi nimi také ABB, DOSTA Brno, JE Dukovany, Let Kunovice, Nová huť Ostrava, Procter & Gamble, Synthesia, Škoda a.s. a ŽS Brno. Od 9 do 15 hodin probíhaly prezentace firem na stáncích. Stánky byly dodány firmou specializující se na veletržní a výstavní služby, akce tedy probíhala v prostředí srovnatelném s veletrhy na brněnském výstavišti. V době od 10.00 do 13.00 se konaly v aule Q (Kongresové centrum) přednášky firem. Zájem ze strany studentů byl značný. V dopoledních hodinách byla aula zcela zaplněna. Kontakt '96 byl ukončen slavnostním banketem, který IAESTE uspořádalo pro zástupce firem a vedení Vysokého učení technického.

Zájem ze strany studentů

Veletrh pracovních příležitostí, Kontakt '96 navštívilo přibližně 1100 studentů. Tento odhad vychází z počtu rozdaných informačních letáků (900 kusů) a z předpokladu, že část studentů (cca 15 - 20 %) si leták nevzala. Letáky obsahovaly informace o zúčastněných firmách obory; pro které firma nabízí pracovní příležitosti, a kontaktní adresy.

Ze zúčastněných studentů bylo loni na Kontaktu 83 % posluchačů 4. a 5. ročníků, kteří měli pro návštěvu této akce rektorské volno. Nejvíce studentů (450) přišlo z Fakulty elektrotechniky a informatiky a z Fakulty strojní (340), z Fakulty stavební přišlo téměř 200 posluchačů, z Fakulty podnikatelské asi 90, což je vzhledem k velikosti fakulty dosti velký počet. Kontakt '96 navštívilo také několik studentů z Masarykovy univerzity, Vojenské akademie a Mendlovy zemědělské a lesnické univerzity.

Výsledky ankety

Podle provedené ankety se 64 % posluchačů přišlo na Kontakt '96 podívat, aby získali všeobecný přehled o trhu práce, 48 % zúčastněných chtělo získat konkrétní informace o firmách a 18 % by rádo získalo konkrétní zaměstnání. U 35 % dotázaných se jejich očekávání splnila. Jen asi 1 % respondentů nebylo spokojeno s celkovou organizací. Anketa byla provedena také u zúčastněných firem. Ty přijaly pozvání na Kontakt '96 nejčastěji kvůli publicitě (95 %) a také proto, aby oslovily studenty (90 %). 60 % firem chtělo navázat kontakt s potenciálními zaměstnanci a 50 % mělo zájem získat konkrétní zaměstnance. Očekávání firem se splnila u publicity

a oslovení studentů na 73 %. S účastí studentů bylo spokojeno 80 % firem, s celkovou organizací 85 %. Úroveň prezentací firmy na stánku vyhovovala 58 % dotázaných firem a prezentace v aule 70 %. Na dotaz jestli se firma zúčastní této akce i v příštím roce odpovědělo 77 % respondentů ano.

Kontakt '97

Jak je vidět z výše uvedeného průzkumu, Veletrh pracovních příležitostí měl v loňském roce úspěch. 2. ročník tohoto projektu proběhne již 18. března. Protože je po úspěšném 1. ročníku zvýšený zájem ze strany firem, rozhodlo se lokální centrum IAESTE pro rozdělení této akce. Stavební firmy se letos budou moci prezentovat na půdě Fakulty stavební, ostatní firmy pak budou tak jako v loňském roce v prostorách Fakulty strojní. Prezentace firem proběhne obdobným způsobem jako loni, a to na stáncích a formou přednášek. Také letos bude pro posluchače 4. a 5. ročníků VUT vyhlášeno rektorské volno.

Lokální centrum IAESTE při VUT v Brně si Vás tímto dovo-luje pozvat na svou prestižní akci Veletrh pracovních pří-ležitostí '97, která proběhne 18. března 1997 na Fakultě strojní a stavební.

Kontakt: IAESTE LC VUT Brno, KPPV K1/109, Kolejní 2, 612 00 Brno

Tel./fax.: 05/41321263 kl.532

e-mail: iaeste@fee.vutbr.cz

http://www.fee.vutbr.cz/IAESTE

Ing. Pavla MELECKÁ
LC IAESTE Brno

Na Veletrbu pracovních příležitostí se mezi jinými prezentovala i firma Olympo Controls.

Byla nejstarší vysoká škola v Brně Německou technikou?

Celkový pohled na budovy České vysoké školy technické v Brně na Veveří (1911). Foto: z archivu VUT

Vysoké učení technické v Brně bude za dva roky slavit sté výročí založení České vysoké školy technické a stopadesáté výročí založení Technického učiliště v Brně a oprávněně navazuje na tuto dlouholetou tradici technického školství v druhém největším českém městě.

Se zájmem jsem si přečetl některé ne zcela známé údaje o posledních létech školy, která byla v té době právem nazývána Deutsche Technische Hochschule zu Brünn, v článku D. Müllerové (Události na VUT v Brně, roč. 6, č. 12, s. 14 – 15). Nelze však souhlasit s titulkem článku ani s jeho poslední větou.

Ani původní Technické učiliště (K. k. Technische Lehranstalt), 1849, ani pozdější Technický ústav (K. k. Technisches Institut), 1867, ani poté zřízená Vysoká škola technická (K. k. Technische Hochschule), 1873, nenesly přídomek „německý“, a to ani po r. 1899, kdy vznikla Česká vysoká škola technická (K. u. k. Tschechische technische Hochschule), jak ukazují dobové dokumenty. Německou začala být technika nazývána postupně a oficiálně až po r. 1918, kdy k jejímu udržení v již výrazně českém prostředí byli získáváni studenti i z německy mluvících sousedních zemí, především z Rakouska. Je však pravda, že německý charakter této školy prosazovala v poslední čtvrtině minulého století jak Němci ovládaná brněnská radnice, tak velkoněmecky smýšlející profesorský sbor i šovinistické studentské spolky, jako Teutonia, Arminia, Marchia, takže moravští Němci si tuto vysokou technickou školu přisvojili a začali ji považovat opravdu za německou, což konečně vedlo ke snahám vytvořit paralelní českou vysokou školu.

Původní Technické učiliště ovšem zdaleka nemělo uvedený charakter. Na základě zřizovacího dekrety císaře Františka Josefa I. (zřejmě pod vlivem revolučních událostí roku 1848) byl vypsán konkurz na vedoucí 12 stolic a v konkurzních podmínkách se požadovala znalost českého jazyka.

Na základě císařského dekrety z 29. 12. 1849 byli jme-

nováni první profesori, a to:

1. suplent na Báňské akademii ve Štiavnici Karel KOŘÍSTKA (praktická geometrie),
2. MUDr. et PHDr. Václav HRUBÝ (technická a experimentální fyzika),
3. suplent na pražském Polytechnickém ústavu MUDr. Bedřich KOLENATÝ (přírodopis),
4. učitel na Gremiální škole ve Vídni Josef A. AUSPITZ (obchodní a tovární účetnictví),
5. asistent na pražské Univerzitě Karlově Bernhard QUADRAT (obecná a technická chemie).

Moravští stavové, kteří ze svých prostředků platili profesora zemědělství, povolali z olomoucké stavovské akademie MUDr. Jana Helceleta.

Tak začátkem 50. let byli (s výjimkou J. A. Auspitze, který však znal česky), všichni profesori Češi.

Pokud jde o studenty, ve školním roce 1851/52 bylo 108 Němců, 101 Čechů, 3 Italové, 1 Maďar, 1 Rumun, 44 Židů. V r. 1853 bylo 204 Němců, 139 Čechů, ostatní národnosti nebyly.

Záměr na dvojjazyčné vyučování se postupně vytrácel, zejména díky řediteli Florianu Schindlerovi, který přišel z Polytechnického institutu ve Lvově a sám neuměl česky. Čestina byla však vyučována i jako předmět. Poslední stopa češtiny mizí na brněnské Vysoké škole technické v r. 1876, kdy se poslední učitel češtiny vzdal pod tlakem svého úřadu.

Ve stejné době však dochází ke stagnaci školy. Jestliže ještě v r. 1873/74 měla celkem 180 studentů, o deset let později klesl tento počet na pouhých 100.

Je dobře známo, že německý živel se snažil blokovat snahy o vytvoření české vysoké školy technické a je pozoruhodné, že po roce 1899, kdy nová česká technika doslova živořila ve zcela nevyhovujících prostorech, ze strany daleko lépe i personálně vybavené, tehdy již svým charakterem německé školy nebyly pražské snahy o jakoukoli spolupráci, která ostatně ani později nebyla projevna z české strany.

Jestliže německý šovinismus způsobil přeměnu zemsky

pojaté technické školy na německou, český nacionalismus vedl k naprostému distancování se od původní technické školy, koncipované jako dvoujazyčné.

Je zajímavé, že mezi historiky a politology v německy mluvících zemích se Brno pokládá za historický příklad národnostní tolerance, dokonce se tento stav někdy označuje jako „Modell Brünn“. Má to jistě oprávnění, neboť Morava byla jedinou zemí C. k. monarchie, kde k prosazení zemských zákonů byl nutný společný souhlas české i německé části zemského sněmu. Tvrdý velkoněmecký šovinismus, vedoucí k tomu, že na brněnském magistrátě byla až do první světové války jediným úředním jazykem němčina, a velkopanské uchvázení brněnské techniky, vedoucí k potírání všeho českého, a tím i k úpadku techniky koncem minulého století, však svědčí o něčem jiném.

Osudy předchůdce našeho Vysokého učení technického mohou být dalším příkladem, jak škodlivý je jakýkoli fanatismus, tehdy nacionální, a současně ukazují na to, že bychom měli dobře znát všechny tradice, z nichž vyrůstala naše škola i jednotlivé obory, které můžeme vystopovat mj. i v publikacích naší původní brněnské vysoké školy, například v nejstarších chemických časopisech Journal für praktische Chemie, Berichte den Deutschen chemischen Gesellschaft a Comptes rendues des séances chimiques, kde je její zastoupení pozoruhodné. Vedoucí postavení měla tehdy Praha, po ní Vídeň a na třetím místě lze nalézt Brno, které si nezadá s Budapeští. Podstatně horší postavení měla všechna ostatní technická centra (Krakov, Lvov, Graz, Terst) v dunajské monarchii. Sám mám jen nepřímou vzpomínku: Potomek zakladatele brněnské chemie B. Quadrata Prof. Otto Quadrat vyučoval metalurgii na pražské Vysoké škole chemickotechnologického inženýrství v době mého studia v r. 1949.

Prof. Ing. Jiří MATOUŠEK, DrSc.
FCH VUT

Komplex uzlového letiště Brno: výzva k činu a prosperitě

1.

Komplex uzlového letiště Brno je **největším rozvojovým projektem České republiky** a je jedním z největších projektů evropských.

Je připraven tak, aby byl **zásadním impulzem a motorem intenzivního hospodářského rozvoje do poloh**, které v reálném výhledu **srovnají ekonomiku ČR s ekonomikami vyspělých zemí**. Nutno ihned říci, že z těchto hledisek zde samotné uzlové letiště není hlavním cílem: je jádrem transportního a komunikačního uzlu, jehož existence je nezbytným předpokladem vzniku a fungování těch aktivit, které jsou hlavním přínosem *Komplexu*.

Uskutečnitelnost projektu je plně prokázána. V jeho dopravních předpokladech vychází z důkladné analýzy vývoje světové letecké dopravy, osobní i nákladní, a jejich potřeb: *Evropa* potřebuje aspoň jedno nové uzlové letiště; a navrhovaná lokalita je pro tyto účely jedna z nevhodnějších a jediná možná v *České republice*. Ještě podstatnější však je důraz, který je kladen na obchodní a rozvojovou stránku: ty staví na pečlivé inventarizaci a analýze těch procesů, které vedly ke strukturám, obsahu a mechanismům fungování vyspělých ekonomik a neméně pečlivé rozvaze možností, jak dostat *ekonomiku ČR mezi ty, kteří jsou na čele těchto procesů*.

Předpoklad růstu letec. dopravy pro západní Evropu (v milionech cestujících – IATA 1992	1990	2000	2010	2010/1990	Roční přírůstky – 1990 – 2010
západní Evropa	306	493	743	437	+4.5 %
střední a východní Evropa	7	15	27	20	+7.0 %
interkontinentální přeprava	81	145	235	154	+5.5 %
celkem	394	653	1005	611	+4.8 %

Jeden z možných scénářů růstu letecké dopravy v západní Evropě (dle IATA): tento nárust není stávající struktura evropských uzlových letišť (Londýn, Paříž, Frankfurt a Amsterdam) schopna vstřebat, a to ani po započtení růstu přeprav point-to-point (z bodu do bodu).

Významnou úlohu v návrzích projektu tak sehrálo i zevrubné zmapování a rozbor stavu ekonomik *České republiky* a ostatních zemí *bývalého sovětského bloku*, jakož i důkladná inventarizace a analýza příčin, které vedly k odtržení těchto ekonomik od hlavních proudů vývoje. Nesmírně cenný byl i rozbor zkušeností úspěšných transformací *východoasijských ekonomik* a ekonomik *dočasně problémových regionů typu Lotrinska, Strathclyde apod.*

Mělo by být **nepochybné, že Komplex je přesně tím projektem, který velmi přirozeným způsobem vytváří scénář růstu vykazující veškeré předpoklady úspěchu** a je takto, doslova a do písmene, **jedinečnou příležitostí**, jak v podmínkách hospodářské transformace *České republiky* **dosáhnout těch nejvyšších cílů**.

Robustnost projektu, jakož i jeho další vlastnosti vytvářejí všechny předpoklady, aby se stal **pilotním transformačním projektem v prostoru SVE/SNS (střední a východní Evropy a Společenství nezávislých států)**.

Tyto **příležitosti jsou přitom v tuto chvíli neopakovatelné a nenahraditelné** a budou-li **zmařeny, konstrukce jiných, aspoň vzdáleně tak efektivních růstových scénářů bude nesrovnatelně obtížnější**.

Poznámka.

Ačkoliv projekt *Komplexu* je naprosto o něčem jiném, z řady důvodů je třeba konstatovat, že je současně **jedinou možností** jak dosáhnout výstupu brněnského letiště z červených čísel: **je naprostou iluzí očekávat od jiných způsobů privatizace, že cokoliv změní na potřebě dotovat letiště a provoz na něm částkou ve výši 30 až 100 milionů korun ročně**; nepřipravená a nepřipravitelná privatizace chystaného druhu navíc **dezintegruje zájmové území Komplexu** a celý tento projekt **zpochybní, ztíží či spíše vůbec znemožní**.

2.

Hlavní a určující myšlenkou je **spojení uzlového letiště**, které bude vybudováno na ploše 15 až 20 km², **do jednoho funkčního a podnikatelského celku s přilehlým územím** o rozloze dalších 30 km² určeným k umístění **početných** a vesměs **špičkových výrobních, obchodních, distribučních** a dalších aktivit.

Přilehlé území bude přitom **budováno s předstihem**, a asi teprve s odstupem **4 až 6 let** bude zahájena výstavba nového letiště, která bude nejspíše trvat **2 až 3 roky**; v okamžiku otevření nového letiště bude dle tohoto scénáře ukončena výstavba více než dvou třetin *přilehlého území* a celá výstavba si vyžádá **10 až 12 let** (pokud by se začalo v roce 1998, pak v optimistické variantě tohoto scénáře může být nové letiště otevřeno již v roce 2004 a celý *Komplex* může být hotov už v roce 2008).

2.1.

Výstavbu *Komplexu*, který vznikne na území o rozloze 45 až 50 km² nákladem **5 až 7 miliard dolarů** bude řídit **akciová společnost** (dále: AS); AS bude zodpovědná i za jeho správu a provoz. Zejména však ponese z pozice **vlastníka Komplexu i výhradní odpovědnost za financování výstavby a veškerá rizika s tím spojená**.

Určující **role soukromého podnikání** v tomto projektu je dalším klíčovým momentem: pokud jde o **financování, nepočítá se ani s peněží ze státního rozpočtu, ani s vládními garancemi**. Tuto koncepci financování lze uplatnit vzhledem k mimořádné **robustnosti** ekonomiky *Komplexu* a zároveň i rychlé **návratnosti vložených prostředků**: i v případě, že veškeré financování bude realizováno prostřednictvím úvěrů, AS vyjde z červených čísel již dva roky po zahájení výstavby a její zisk před zdaněním se bude plynule zvyšovat až na (nejméně) **miliardu dolarů** v roce otevření nového letiště a (nejméně) **jeden a půl miliardy dolarů** po dokončení celého díla.

Projekt tohoto typu a rozsahu je ovšem **nemožné uskutečnit bez podpory veřejných institucí**: světové zkušenosti dokonce ukazují, že kdykoli **soukromé podnikání přebírá roli státu ve financování velkého infrastrukturalního projektu**, pak to musí být **vyváženo velmi intenzivní a patřičně zacílenou podporou politickou, případně i legislativní**. U projektu, který po státu **nevyžaduje ani žádné finanční garance** to platí ještě mnohem výrazněji.

Pro **usnadnění vzájemné spolupráce** se počítá se zastoupením **veřejného sektoru ve struktuře akcionářů AS**: až 30% akcií bude podílem **státu, města Brna a dalších měst a obcí zájmového území Komplexu**. Počítá se přitom s tím, že tato akciová účast veřejného sektoru bude z výrazné části **kapitalizací jeho podpory projektu**.

2.2.

Z **dopravního hlediska** je Komplex projektem **výstavby a provozu jednoho z 6 či 7 hlavních dopravních a komunikačních center budoucí integrované Evropy**.

Hlavním prvkem tohoto centra bude **uzlové letiště**, které vznikne na ploše **15 až 20 km²** nákladem **2 až 3 miliard dolarů**. Jeho přepravní výkon dosáhne zhruba **20 milionů cestujících ročně** již do dvou až tří let po jeho otevření a v průběhu dalších několika let se zvýší na zhruba **30 milionů**; navíc se zde bude ročně přepravovat kolem **1 milionu tun carga**. Letiště bude **zaměstnávat 20 až 30 tisíc pracovníků**, vesměs vysoce kvalifikovaných.

Lze očekávat, že existující **dálniční křižovatka** bude v té době doplněna i o **křižovatku vysokorychlostní železnice**, která bude situována přímo v **areálu letiště**; obě tyto křižovatky, dálniční i železniční, budou propojovat **hlavní evropské tahy západ-východ a sever-jih**.

2.3.

Daleko důležitějším výsledkem však bude, že zde vznikne **jedno z nejvýznamnějších ekonomických center Evropy**.

Zaměření na tento výsledek je **hlavním a zcela prioritním záměrem** koncepce Komplexu. Určujícím faktorem **masivního rozvoje** je **spojení dopravního centra a rozsáhlého přílehlého území** o rozloze dalších zhruba **30 km²** do **jediného funkčního i podnikatelského celku**; toto spojení je současně i zárukou **vysoké výnosnosti** projektu a jedinečné **robustnosti jeho ekonomického fungování** – právě tyto vlastnosti dovolují soukromé financování bez vládní spoluúčasti a garancí.

Tato koncepce bude mít zcela zásadní vliv i na charakter provozu nového letiště, které bude **nejen tranzitním místem** interkontinentálních a jiných dálkových přeprav, **ale i významnou destinací**.

2.3.1.

Přílehlé území bude místem, v němž budou koncentrovány rozsáhlé **výrobní, distribuční, obchodní, jakož i další aktivity**. Jeho výstavba si vyžádá další **3 až 5 miliard dolarů**.

Uživatelé **přílehlého území** budou **podnikatelské aktivity**, které budou v zásadě již vzájemně nezávislé a nezávislé na vlastnické struktuře AS; jinou věcí ovšem je, že nejrůznější kooperační vazby zde budou velmi žádoucí a měly by směřovat k dosažení maximálního synergického efektu.

Tyto aktivity vytvoří dalších **50 až 100 tisíc pracovních míst**, opět vesměs s vysokými kvalifikačními nároky a přinesou další **významné investice**, přirozeně již zcela **v jejich vlastní režii**, neodvisle od AS. Lze očekávat, že tyto investice budou ve svém souhrnu činit **nejméně dalších 5 až 7 miliard dolarů**.

2.3.2.

Přílehlé území ovšem **územně** tvoří jen **první okruh ekonomického rozvoje** vyvolaného Komplexem.

Druhým okruhem bude oblast **bezprostředního vlivu Komplexu**, oblast s **6 miliony obyvatel**, sahající zhruba do vzdálenosti **100 km od Komplexu**, obsahující celý **trojúhelník Brno - Vídeň - Bratislava**, což je oblast obecně považo-

vaná za jednu z **rozvojově nejperspektivnějších v rámci Evropy**.

Lze očekávat, že vlivem **multiplikativního efektu** a vůbec vlivem blízkosti Komplexu vzniknou v této oblasti četné další významné **aktivity**, které vyvolají **další investice**, opět v řádu **miliard dolarů**, a přinesou dalších **150 až 250 tisíc kvalitních pracovních míst**.

2.3.3.

Shrneme-li, pak v oblasti svého **bezprostředního vlivu** vyvolá Komplex svými **přímými a nepřímými vlivy počáteční investice minimálně** v rozsahu **13 až 20 miliard dolarů** a zahájí tak i plynulý tok **reinvestic ve struktuře, obsahu a dimenzích běžných v prostředí vyspělých ekonomik**. Tím zde do roku **2010** vznikne zhruba **300 až 400 tisíc pracovních míst**, ve své drtivé většině **vysoce atraktivních jak kvalifikačními nároky, tak postupně i výší mezd a jiných příjmů**.

Platí zde, že aktivity spojené s provozem Komplexu budou v drtivé většině **orientovány exportně a budou znamenat důslednou a rychlou restrukturalizaci ekonomických činností směrem k produkci s vysokou mírou přidané hodnoty**, tedy zejména k produkci typu **high-tech**.

Komplex je tedy **intenzivním a zásadním zvratem nebezpečného vývoje** charakterizovaného současným vysokým **deficitem obchodní bilance a problematickou strukturou produkce** s výrazným podílem materiálně náročných a technologicky nevýrazných činností.

Souhrnný ekonomický dopad, tj. *brutý produkt* všech těchto činností **obou okruhů** dosáhne kolem roku **2010** zřejmě **50 až 80 miliard dolarů ročně**, přičemž jejich **souhrnný zisk před zdaněním** se může dostat k přibližně **10 miliardám ročně** (pro srovnání: *HDP celé České republiky bude v roce 1996 činit asi 50 miliard dolarů*).

2.3.4.

Tyto výstupy se samozřejmě **projeví zcela zásadním způsobem na růstu HDP celé České republiky**.

Vezmeme-li pro úplnost do úvahy, že **rozvojové stimuly vyvolané Komplexem se silně projeví ještě i ve třetím okruhu jeho vlivu**, tj. na území asi do vzdálenosti **300 km**, lze velmi strážlivě očekávat, že **jen v důsledku těchto vlivů** se *HDP per capita* zvýší z přibližně **5 000 dolarů** očekávaných v roce 1996 na **minimálně 20 000 dolarů** (ve stálých hodnotách roku 1996) v roce ukončení výstavby Komplexu, tj. asi již v roce 2008.

2.4.

Kromě těchto **hmotných výsledků** zde budou ještě i četné **výsledky nehmotné**, v perspektivě budoucnosti **podstatně cennější**.

Tím, že skladba většiny činností bude vyžadovat **špičkovou odbornost**, výrazně vzroste potřeba **špičkového školství**, od základního po vysoké; a zcela zásadním způsobem poroste potřeba a rozsah **vědy a výzkumu**.

V úzké návaznosti pak vzrostou i nároky na **kulturu a využívání volného času**, zejména na jeho **využívání aktivní**. Souběžně s těmito potřebami a růstem ekonomické základny se bude nadále prudce zlepšovat **zdravotní a sociální zabezpečení**.

Ze stejných příčin a také v důsledku **prudkého omezování materiálně a energeticky náročných činností** dojde k výraznému a trvalému **zlepšování životního prostředí**, včetně revitalizace **lesních** a jiných

a jiných ploch krajinné i užitkové zeleně, jakož i dosud velmi zanedbaných vodních toků a ploch. V rozporu s apriorními očekáváními a četnými obavami se účinkem nového dráhového systému a dalších opatření v provozu Komplexu podstatně zlepši životní prostředí i v nejbližším okolí letiště (v nejzatíženější lokalitě Tuřan půjde o snížení hlukové hladiny z dosavadních 90 až 100dB na nejvýše 65dB na okraji této městské části přilehlé k letišti).

NEEXISTUJE ŽÁDNÝ JINÝ PROJEKT A ANI ŽÁDNÝ JINÝ ROZVOJOVÝ SCÉNÁŘ NABÍZEJÍCÍ VE STŘÍZLIVÉM A VYSOCE SERIÓZNÍM RÁMCI ASPOŇ VZDÁLENĚ SROVNATELNÉ VÝSLEDKY.

Je tedy **eminentním veřejným zájmem této příležitosti plně využít**. Současně platí, že **neexistuje žádný vsutku poctivý a relevantní důvod, který by tuto příležitost sebezmeně zpochybňoval**.

Komentář

Podtrhneme, že **všechna výše uvedená čísla jsou výsledky velmi strážlivých propočtů**, v nichž jsou zásadně **náklady nadhodnocovány a výstupy podhodnocovány**, takže realita spíše potvrdí existenci rezerv, a tedy i řady příjemných překvapení. Správnost těchto propočtů dostatečně výmluvně potvrzuje i srovnání s podobnými komplexy spontánně vzniklými v okolí existujících letišť.

ekonomický vliv (dle typu letiště)	počet prac.míst		výsledek (v milionech USD)	
	přímých	celkem	přímý	celkem
velký	2000	8000	225	1600
střední	1500	6000	75	650
menší	750	2500	35	130

Ekonomický vliv letišť (světový průměr na 1 milion cestujících/rok podle studie ATAG)

Ve studii, kterou zpracovalo sdružení ATAG na žádost ACI (Airport Council International – Světová rada letišť, což je vrcholná organizace sdružující všechna významná světová letiště) bylo zjištěno, že ve **statistickém průměru roku 1992** vygenerovalo po přepočtu na 1 milion ročně přepravených cestujících průměrně existující velké a úspěšné letiště svými přímými a nepřímými vlivy 8 000 pracovních míst, přičemž **ekonomický dopad** z činnosti těchto pracovníků činil 1.6 miliard dolarů ročně. To znamená, že **průměrná ekonomická realita vlivu úspěšného letiště s ročním objemem 30 milionů cestujících** znamenala už v roce 1992 vytvoření **240 000 pracovních míst s dopadem ve výši 48 miliard dolarů**.

Konkrétní příklad letiště Dallas – Fort Worth z roku 1990 uváděl při 48 milionech cestujících po integraci všech přímých a nepřímých vlivů celkový zisk před zdaněním ve výši 6.5 miliard dolarů a navíc ještě 5.2 miliard dolarů z turistiky. Zázemím spontánně vzniklého komplexu je oblast tzv. Metroplexu s pouhými 4 miliony obyvatel.

Tyto závratné výkony vyplývají ze **zcela nové role**, které dnešní **velké a úspěšné letiště vykonává ve světovém podnikání, obchodu a turistice**.

Již téměř **třetina světového obchodu v dolarovém vyjádření je realizována letecky**, přičemž se takto přepravují téměř výhradně výrobky s vysokou kilogramovou hodnotou, tedy obvykle i s vysokou mírou **přidané hodnoty**. V tvrdém souboji o zákazníka se stává rozhodujícím faktorem nejen kvalita a cena, ale i **rychlost a pružnost distribuční a servisní sítě**: mít svou **výrobní a distribuční základnu u velkého letiště** je tak stále více **nevyhnutelným požadavkem špičkového podnikání**.

Definitivně zde tedy platí, že na konci 20.století se **dopravní, obchodní a výrobní centra** soustředěná **kolem významných letišť** stávají ústředními **centry ekonomického rozvoje a prosperity**, a v odvislosti odtud i **klíčovými centry vzdělání a kultury**. S prudce rostoucí rolí **letecké přepravy osob a zboží** se toto jejich postavení bude nadále **výrazně zvyšovat**.

V případě Komplexu je třeba podtrhnout, že tento projekt je **důsledně založen na dopravním, obchodním a výrobním propojení Evropy se Severní Amerikou a Východní Asií**, a je to tedy projekt, který pro nejbližší dobu vidí **hlavní zdroj svých aktivit a příjmů v obsluze této bohaté osy**, vytvářející dosud 81 % světového HDP a realizující 85 % světového obchodu (oboje v dolarovém vyjádření). Je vlastně jen důsledným využitím již nyní sílící poptávky bohaté osy na podobné nové evropské centrum, že výstavbou **přilehlého území a aktivit druhého okruhu** se kolem Komplexu **vytvoří silná koncová lokalita**, silná nejen prudce rostoucí pozicí **přepraveného cíle**, ale zejména **dimenzí své síly ekonomické**.

Zjednodušeně řečeno, **Komplex** je projektem, jehož **podnikání není založeno na světě české koruny**, ale od samého počátku důsledně na **síle a potřebách světa dolaru a dalších předních světových měn a světového podnikání** a současně i na **rychlé integraci koruny a českého podnikání do tohoto prestižního klubu**, a to v pozici důstojné a velmi viditelné.

Proto jsou plně reálná ona zdánlivě smělá čísla a zdánlivě časově smělé prognózy, a proto je věcí zcela strážlivého smyslu zakončit tyto výhledy jejich srovnáním s dnešní realitou dvou úspěšných ekonomik: **Hongkong** se svými 6.1 miliony obyvatel letos, tj.v roce 1996, očekává HDP ve výši 166 miliard dolarů, **Rakousko** s 8 miliony obyvatel 248 miliard dolarů.

Na druhé straně je samozřejmé, že se počítá s co nejbližším a co nejintenzivnějším zapojením Komplexu do **dopravního i obchodního propojení** se státy **východní Evropy a SNS** – vzhledem k realitám existující situace si od těchto vazeb nelze slibovat významnější výsledky dříve než v delším časovém horizontu.

Michael Dymáček
BIP Group, a.s.

Letecký snímek severní části areálu budoucího uzlového letiště naznačuje i jeho vynikající napojení na existující dálniční síť. Hlavní dráhový systém nového letiště povede zhruba kolmo na stávající dráhu, která bude zrušena. Snímek s laskavým svolením redakci poskytl Miroslav KAMRLA.

Kultura

Co bylo...

Cena města Brna

5. února 1997 se ve Sněmovním sále Nové radnice v Brně uděly Ceny města Brna za rok 1996. Ze 14 podaných návrhů vybrala Komise pro udělení Ceny Brna sedm laureátů, kteří z rukou brněnské primátorky Dagmar Lastovecké převzali pamětní listy v kožených deskách s historickou brněnskou pečeti a letos poprvé i bronzové plastiky zobrazující znak města Brna (jejich autorkou je posluchačka FaVU VUT v Brně Miroslava Šobrová).

Slavnostní akt předání cen zvýraznilo vystoupení sboru Kantiléna, který v kategorii hudba obdržel jednu z cen. Dalšími oceněnými laureáty byli:

Výtvarné umění – Sylva LACINOVÁ (za celoživotní dílo).

Architektura a urbanismus – Jan SEDLÁK (za publikaci Brno v době secese).

Literáti a dramatici – Bořivoj SRBA a Eugenie DUFKOVÁ (za spis Postavy brněnské-ho jeviště – Umělci Národního, Zemského a Státního divadla v Brně).

Společenské vědy – Zdeněk KOŽMÍN (za práci Studie a kritiky).

Žurnalistika – Jiří VONDRÁČEK (pro lidský a profesní charakter).

Sport – Milan STRNAD (za výchovu mládeže a propagaci a rozvoj ledního hokeje v Brně).

Hledání ducha Keltů

Zahájení výstavy grafických obrazů Zdenka Fuksy „Morava – Bretaň“ dne 11. února 1997 v Mramorových sálech Biskupského dvora můžeme považovat za „předehru“ přehlídky francouzského a frankofonního umění Bonjour Brno '97.

Hlavním inspiračním zdrojem umělce je krajina, kterou si zamiloval, do níž se rád vrací čerpat náměty. Tou je jednak oblast jižní Moravy a Vysočiny a jednak tajuplně krásná francouzská Bretaň. Motivům krajiny propůjčuje umělec křehkost barev i tvarů, snové lyrické ladění s příchutí nostalgie i tajemnosti. Fuksovy „bretaňské obrazy“ lákají k bližšímu poznání tohoto kraje, poutají stavebními, sochařskými i přímořskými krajinnými prvky, jakými jsou třeba zvětšené tvary mořských mušlí a hvězd.

Láskyplný pohled umělce cítíme i v jeho „moravských obrazech“, a bylo samozřejmé, že vernisáž podbarvovaly právě moravské folklórní písně v živém podání.

Zdeněk Fuksa a Nina Dvořáková, která na vernisáži zasvěceně promluvila o umělcově díle.

„Co myslíš, bude se paní Havlové na té židli dobře sedět?“

Pokoj pro pana prezidenta

Od 5. do 21. února 1997 byla v Design centru České republiky v Brně otevřena netradiční výstava s názvem Brněnský pokoj, která je výsledkem v pořadí již čtvrtého projektu společnosti I.DE.A. v Brně. K tomuto projektu se sešla skupina mladých brněnských architektů, designérů a výtvarných umělců, aby tlumočila svůj individuální názor na nové možnosti pojetí lidského bydlení, jež se vymyká běžnému konzumnímu stylu – materiálnímu hromadění bez osobité invence a umělecké poetiky.

Jejich pokoj je prostý co do množství předmětů i použitých materiálů (ručně opracované dřevo, kameny, textilie, papír, kov), zato však poskytuje prostor pro uplatnění umění – zde především sochařskému dílu Patrika Vlčka – a hravosti tvarů, barev i motivů.

Potvrzuje starou známou pravdu, že v jednoduchosti je krása, a naznačuje, kterým směrem by se mohl ubírat další vývoj kultury lidského bydlení. S tím kontrastují a o průměrném dobovém vkusu vypovídají realistické fotografie z brněnských domácností, které výstavu doprovázejí.

Na vernisáži, konané 5. února, sdělil prof. arch. Effthymios Warlamis, zakladatel společnosti I.DE.A. ve Vídni a autor koncepce této výstavy, svůj záměr věnovat tento pokoj prezidentu Václavu Havlovi a zjistit, jak by ho takto zařízený pokoj inspiroval k případné umělecké tvorbě.

Zdeněk Fuksa – Katedrála ve Faonet, z cyklu Bretaň.

Co bude...

Vybíráme pro vás

Výstavy

Dům umění města Brna, Malinovského nám. 2

Peter Rónai (4. 3. – 30. 3. 1997)

Výstava bratislavského výtvarníka působícího v současné době na brněnské FaVU je koncipována jako příspěvek k současné aktuální polemické diskusi o nových médiích a komunikační explozi, do níž se Rónai aktivně zapojuje již několik let. Projekt se pohybuje na hranici video–instalace a neodadaistického konceptu a sleduje současně aktivizaci divákovy vědomí a vnímání prostřednictvím účelově volených výrazových prostředků.

Galerie mladých U dobrého pastýře, Radnická 4

Ateliér konceptuálních tendencí FaVU (12. 3. – 18. 4. 1997)

Výstava představí studentské práce ateliéru konceptuálních tendencí brněnské FaVU, které vznikly pod vedením asistenta ateliéru Petra Kvíčaly.

Jan KOTÍK patří k významným českým exilovým umělcům. Od roku 1969 žije v Berlíně a v roce 1991, tedy po 23 letech od své poslední prezentace u nás, měl první polistopadovou výstavu v brněnském Domě umění. Ten také letos v únoru realizoval i jeho druhou výstavu, pojatou tentokrát retrospektivně. Výstava tak poskytla přehled o dosavadní autorově tvorbě od třicátých do devadesátých let se zaměřením především na kresbu, grafiku a koláž. Zajímavou součástí expozice byly práce z trhaných papírů.

Moravská galerie

Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14

Jaroslav Brychta – SKLENĚNÝ SVĚT (27. 2. – 6. 4. 1997)

Souborná výstava předního českého sklářského výtvarníka a pedagoga sklářské školy v Železném Brodě, zakladatele oboru plastik z taveného skla ve formě, tvůrce sklených figurek, seriálu karikatur významných osobností aj.

Pražákův palác, Husova 18

Architekt Wilhelm Holzbauer – KONTEXT A KONTINUITA (13. 2. – 31. 3. 1997)

Výstava předního rakouského architekta, profesora vídeňské Hochschule für angewandte Kunst. Evropské uznání získal za projekt souboru budov amsterodamské radnice a opery (1966–77, 1979–88). Pracuje v souladu se současnou stavební technologií, uplatňuje odlehčené ocelové konstrukce s velkými prosklenými stěnami, v detailu často užívá dřevo.

Místodržitelův palác, Moravské nám. 1a

MĚSTO A MODERNOST, DÍVKA VE MĚSTĚ (25. 2. – 19. 3. 1997)

Poetická výstava fotografií předních světových autorů, jejímž hlavním tématem je dívka na pozadí městské aglomerace.

Design centrum ČR, Jakubské nám. 5

PORCELÁN PRO... (23. 3. – 11. 4.)

Výstava porcelánu z tvorby Jiřího Laštovičky pro firmu Thun.

Přednášky

Moravské zemské muzeum, Dietrichsteinský palác, přednáškový sál, Zelný trh 8

27. 3. 1997 Prof. RNDr. Jan Jelínek, DrSc.: ZAVÁTÉ STOPY.

v 17 hodin Nové objevy nejstarších předchůdců člověka.

Hvězdárna a planetárium Mikuláše Koperníka v Brně, Kraví bora 2

25. 3. 1997 RNDr. Jiří Grygar, CSc.: ŽEN OBJEVŮ 1996

v 17 a 20 hod

(red)

Foto: Anna PECKOVÁ

Z nových knih

Přírodní vědy

Simon Goodwin: VESMÍR V PŘÍMÉM PŘENOSU.

Unikátní snímky pořízené Hubbleovým kosmickým dalekohledem otevírají zcela nové pohledy do nitra kosmu.

Technické vědy

Paul J. Perry: JAVA - TVORBA DOKONALÝCH WWW STRÁNEK.

Příručka naučí krok za krokem přeměnu fádni webovské stránky na dynamické, skvělé interaktivní prezentace.

Ekonomie

Jiří Jonáš: EKONOMICKÁ TRANSFORMACE V ČESKÉ REPUBLICE: MAKROEKONOMICKÝ VÝVOJ A HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA.

Kniha poradce výkonného ředitele Mezinárodního měnového fondu je prvním uceleným pokusem o zhodnocení ekonomického vývoje v ČR v letech 1991 – 1996.

Historie

Ferdinand Seibst: NĚMECKO A ČEŠI. Dějiny jednoho sousedství uprostřed Evropy.

Kniha předního německého historika přináší zasvěcený, objektivní, přátelský a chápavý, ale i kritický pohled na Čechy zvenčí.

Architektura

Nigel Hawkes: STAVBY SVĚTA. Perly architektury. Gigantické stavby. Technické zázraky.

Publikace seznamuje s úspěchy architektury a stavitelství všech dob.

Umění

Edward Lucie – Smith: ART TODAY. Současné světové umění.

Publikace encyklopedického charakteru představuje jednotlivé umělecké směry simultánního umění, od 60. let 20. století po dnešek, jejich charakteristické tvůrce a díla.

Próza

Jan Čep: HRANICE VE STÍNU.

Kniha obsahuje jediný román tohoto českého spisovatele, žijícího po roce 1948 v emigraci, který zobrazuje dramatickou cestu moderního vykořeněného člověka k nalezení vlastní identity, a povídkový soubor Modrá a zlatá.

Poezie

Leonard Cohen: SMRT MUŽE, KTERÝ PATŘIL JEDNÉ ŽENĚ.

Písňové texty, verše, krátké texty, bibliografie a diskografie slavného hudebníka a zpěváka.

(Výtah z týdeníku Nové knihy)

MORPA, a.s.

přední český výrobce

- bezdřevých nenatíraných papírů
 - tenkých tiskových papírů
- jednostranně natíraných papírů
- speciálních technických papírů
 - balicích papírů a sáčků
- exkluzivních ručních papírů

MORPA, a.s. 789 62 OLŠANY

Česká republika

Tel.: 0042 649 – 384 111

Fax: 0042 649 – 384 348

Telex: 66457

Rychle s JAWOU.

Microsoft® **Visual J++**

Java™ je skvělý nový jazyk pro vytváření Internetových aplikací. Jen zvládnout ale může být často frustrující.

Proto přichází Microsoft® s vývojovým prostředím společným pro ostatní jazyky z rodiny Microsoft Visual Tools, ve kterém je vývoj Java apletů i aplikací příjemný, rychlý a efektivní.

Visual J++™ obsahuje též nejrychlejší Java™ kompilátor, překládající přes 10 000 řádek kódu za vteřinu (však ho také psal český chlapec), plně integrovaný vizuální debugger, vestavěné výukové moduly, praktické příklady se zdrojovými programy, grafické zobrazení hierarchie tříd jazyka Java a kompletní dokumentaci k Javě. Průvodci Vás provedou krok za krokem tvorbou apletů a ActiveX™ komponentů. Díky technologiím Data Access Objects (DAO) a Remote Data Objects (RDO) je přístup k databázím a SQL jednoduchý a velmi rychlý. A všechno, co naprogramujete, poběží na mnoha platformách a operačních systémech včetně Apple® a UNIX®.

Visual J++ umožňuje programovat v Javě jednoduše, rychle a efektivně.

Pokud se chcete o Visual J++ a Javě dozvědět víc, navštivte www.microsoft.com/visual/ nebo Vašeho nejbližšího prodejce softwaru Microsoft.

Kde vítr hvízdá a toulá se duch

K zlatonosným horám Kalifornie

Opuštěná města v horách amerického Západu, zvaná „ghost towns – města duchů“, jsou památkou na zašlé doby těžby zlata, stříbra i jiných vzácných kovů. Kdysi tu žily a pracovaly tisíce lidí. Město daleko od civilizace poskytovalo zlatokopům všechno, co bylo k životu třeba. Byly tu obchody, řemeslnické dílny, tančírny, nálevny, lázně, veřejné domy, pro slušnější část populace kostel, hřbitov, sportovní hřiště, půjčovna knih a pro děti škola. I pošta tu bývala. Dnes do těchto liduprázdných míst žádný dopis nepřichází. Nežijí tu ani adresáti, ani odesílatelé.

Jedním z nejlépe zachovaných „měst duchů“ je bývalé zlatokopecké Bodie, ležící vysoko v horách Kalifornie. Končí v něm prашná cesta, která vás do těchto míst přivede z nížin. V zimě se sem nedostanete, protože krajina je překryta metrovými vrstvami sněhu.

Bodie vzniklo jako desítky jiných zlatokopeckých hnízd – po náhodném nálezu zlatonosné žíly. Zdejšími objeviteli byli Waterman S. Bodey a Black Taylor, kteří tu v roce 1859 narazili na jedno z nejbohatších nalezišť zlata na americkém Západě. Navíc tu bylo i stříbro. Bodey si svého objevu ani neužil. Ještě téhož roku v listopadu zmrzl ve sněhové vichřici při návratu z cesty za zásobami. Městečko Bodie, které tu pak vyrostlo, dostalo po něm název, avšak – jak vidno – poněkud pozměněný, aby se ujednotila nejasná výslovnost.

První roky těžby zlata a stříbra v Bodie až do počátku 70. let příliš nevynášely a horníci dávali přednost zaběhnutým dolům v horách nedaleké Nevady. V roce

hrnuli cestou necestou. Roky 1879 až 1881 znamenaly největší slávu zlatokopeckého města, které tehdy mělo kolem 6 000 obyvatel. Zájemců o práci bylo víc než pracovních míst a s bohatstvím na jedné straně rostla na straně druhé chudoba, závist a zločinnost. Bodie bylo známo jako „nejdivočejší zlatokopecký tábor bez zákona, s největším počtem lumpů, jaký daleký Západ vůbec kdy poznal“. „Loučím se s Tebou, Bože, odjíždíme do Bodie!“ – zapsalo si do deníčku děvčátko po sdělení rodičů.

Od roku 1881 nastal úpadek těžby. Jámy a šachty přestávaly vynášet. V roce 1892 pak mnoho domů zničil požár. Plameny dalšího ohně vyšlehly přesně po čtyřiceti letech, v roce 1932. Dvaapůlletý Vilík si hrál se zápalkami a z města dřevěných, na troud vysušených domů zbylo pouhých 10 %, tedy část, která se dodnes zachovala.

Procházím ulicemi Bodie a nahlížím do opuštěných příbytků. Není tu živáčka, přesto jsou v mnoha oknech i po tolika letech rozpadající se záclony.

Na regálech v obchodě neprodané zboží pod vrstvou

Rezavějící kotel – památka na zašlé časy zlatokopů. V roce 1878 dodala sanfranciská firma Prescott Scott Builders.

1878 však nastal obrat. Důlní společnost Standard Mining Company narazila na bohatou zlatonosnou a stříbrnosnou žílu a Bodie se rázem stalo magnetem. Ani tehdejší nejkřutější zima v historii kraje nemohla odradit horníky a těžaře, kteří se do Bodie

Opuštěné Bodie, bývalé město zlata a stříbra

prachu, u rezavé benzinové pumpy bez hadice vrak nákladáčku marně vyhlíží čerpadláře. Ve škole na stupínku křída, na stolku rozepsané sešity, v lavicích vyschlé kalamáře. Ve 30. letech bylo Bodie už téměř vylidněné. Když Jim Cain, hlavní bankéř, v roce 1936 z Bodie odcházel, vlastnil tu téměř všechna stavení. Dodnes se jich zachovalo kolem 170.

Bankéřova rodina pak po léta vydržovala strážce, který rozpadající se město v horské pustině střežil až do roku 1962, kdy získalo statut Státního historického parku.

Doc. Ing. Vladimír Ustobal, CSc.

UDÁLOUTI
na VUT v Brně

Vydává: Publikační oddělení Vysokého učení technického v Brně, redaktorka: Mgr. Yvonne Konečná.
Adresa redakce: Rektorát VUT, Kounicova 67a, 601 90 Brno, tel. 4112 5110, e-mail: konecna@ro.vutbr.cz. Toto číslo bylo vytištěno na papíru, který laskavě poskytl MORPA, a.s. Olšany u Šumperka.
Tisk: PC-DIR, spol. s r.o., Brno
Reg. č. MK 7521, ISSN 1211 – 4421